

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ορθή Επανάληψη ως προς την
Παράγραφο 8

Αθήνα, 23-07-2021

Αριθ. Πρωτ. : 83237 - 23-07-2021

ΕΥΚΕ: 1574

Ταχ. Δ/νση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63, Αθήνα
Πληροφορίες : Αθανάσιος Παπαηλιού
Τηλέφωνο : 210 3742069
Fax : 210 3742063
Email : stateaid_unit@mnec.gr

Προς : Ε.Υ.Δ. Ε.Π. Περιφέρειας
Πελοποννήσου 2014-2020
Αλέξανδρου Σούτσου 35
22132 Τρίπολη

Θέμα: Γνωμοδότηση επί ενδεχόμενης ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης για την πρόσκληση «Αναβάθμιση / εκσυγχρονισμός τμημάτων της σιδηροδρομικής γραμμής «Κόρινθος – Άργος – Ναύπλιο» που συνδέει τα εν λόγω αστικά κέντρα της περιφέρειας με το διευρωπαϊκό δίκτυο»

Σχετ.: Το με αρ. πρωτ. 232023/22-07-2021 έγγραφο της Υπηρεσίας σας

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού με το οποίο μας κοινοποιήθηκε, προς γνωμοδότηση αναφορικά με ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων κρατικής ενίσχυσης, το σχέδιο πρόσκλησης με τίτλο «Αναβάθμιση / εκσυγχρονισμός τμημάτων της σιδηροδρομικής γραμμής «Κόρινθος – Άργος – Ναύπλιο» που συνδέει τα εν λόγω αστικά κέντρα της περιφέρειας με το διευρωπαϊκό δίκτυο», σημειώνονται τα εξής:

1. Με βάση τα αναφερόμενα στην πρόσκληση, προβλέπεται να γίνουν παρεμβάσεις αναβάθμισης επί της υφιστάμενης μετρικής γραμμής Κόρινθος – Άργος, καθώς και του κλάδου Άργους – Ναυπλίου. Οι εν λόγω παρεμβάσεις αναβάθμισης της υφιστάμενης γραμμής και των πάγιων εγκαταστάσεων στοχεύουν στα εξής :

- Αναβάθμιση των ποιοτικών χαρακτηριστικών της γραμμής μέσω της χρήσης σύγχρονων ελαστικών υποθεμάτων και σκύρων γραμμής ανώτερης ποιότητας.
- Αναβάθμιση της αξιοπιστίας της γραμμής από πλευράς ταχύτητας κυκλοφορίας και άνεσης επιβατών, μέσω της εκτέλεσης σιδηροδρομικών εργασιών επί της γραμμής.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Αναβάθμιση του επιπέδου ασφάλειας κυκλοφορίας μέσω της εγκατάστασης συστήματος σηματοτεχνικής εξασφάλισης επιπέδου Sil-4, στους Σταθμούς Κορίνθου και Άργους με το οποίο ελέγχονται αυτόματα οι διαδρομές και γίνονται απομακρυσμένοι χειρισμοί.
- Αναβάθμιση της αξιοπιστίας της κυκλοφορίας των συρμών με την εγκατάσταση 42 νέων Αυτόματων Συστημάτων Ισόπεδων Διαβάσεων (ΑΣΙΔ) που θα αποτελούνται από υλικά τεχνολογίας Sil-4. Η λειτουργία όλων των συστημάτων θα εποπτεύεται από κέντρο ελέγχου στον Σ.Σ. Κορίνθου και η μεταφορά δεδομένων θα γίνεται μέσω οπτικής ίνας.
- Αναβάθμιση της ασφάλειας προσωπικού που κινείται επί των μεταλλικών γεφυρών, με τη τοποθέτηση πεζοδρομίων, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος πτώσης ατόμων με εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στις γέφυρες.
- Αναβάθμιση των αποβαθρών και του περιβάλλοντος χώρου των Σταθμών Χιλιομοδίου, Μυκηνών και Άργους, ώστε να είναι συμβατές οι εγκαταστάσεις με τη Νομοθεσία περί ΑΜΕΑ.
- Αλλαγή της εσωτερικής διαρρύθμισης των κτιρίων σταθμών Μυκηνών και Άργους, ώστε να διαμορφωθούν χώροι ΑΜΕΑ εντός των κτιρίων.
- Ανακατασκευή του Σ.Σ. Χιλιομοδίου, ώστε να ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές.

Δυνητικός δικαιούχος είναι ο Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος Α.Ε.

Ο προϋπολογισμός της Πράξης ανέρχεται σε 12.000.000,00€.

2. Η εν λόγω πρόσκληση αφορά στη συμπλήρωση / βελτίωση / αναβάθμιση τμημάτων του βασικού και αναλυτικού σιδηροδρομικού Διευρωπαϊκού δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), ως ενίσχυση του αξιόπιστου και σύγχρονου δικτύου του εθνικού συστήματος σιδηροδρομικών μεταφορών. Με την υλοποίηση έργων που αφορούν σε αναβάθμιση του επιπέδου αξιοπιστίας και ασφαλείας των γραμμών και των υποδομών, προκειμένου να επιτευχθεί ταχεία και ασφαλής σιδηροδρομική σύνδεση των εν λόγω αστικών κέντρων με το διευρωπαϊκό δίκτυο.

Το έργο θα υλοποιηθεί από την ΟΣΕ η οποία αποτελεί το μοναδικό διαχειριστή σιδηροδρομικού δικτύου μεταφορών στην Ελλάδα και ανήκει στο ελληνικό δημόσιο.

3. Στο σημείο 188 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής (2016/C 262/01) σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθορίζεται ότι: *«Το γεγονός ότι οι αρχές αναθέτουν μια δημόσια υπηρεσία σε έναν εσωτερικό πάροχο (ακόμη και αν είχαν την ελευθερία να αναθέσουν την υπηρεσία αυτή σε τρίτους) δεν αποκλείει ενδεχόμενη νόθευση του ανταγωνισμού. Ωστόσο, μια πιθανή νόθευση του ανταγωνισμού αποκλείεται εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:*

- α) μια υπηρεσία υπόκειται σε νόμιμο μονοπώλιο (που συστάθηκε σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ),*
- β) το νόμιμο μονοπώλιο δεν αποκλείει μόνο τον ανταγωνισμό στην αγορά, αλλά και για την*

αγορά, υπό την έννοια ότι αποκλείει κάθε δυνατό ανταγωνιστή από το να καταστεί ο αποκλειστικός πάροχος της εν λόγω υπηρεσίας,

γ) η υπηρεσία δεν βρίσκεται σε ανταγωνισμό με άλλες υπηρεσίες και

δ) εάν ο πάροχος της υπηρεσίας δραστηριοποιείται σε μια άλλη αγορά (είτε γεωγραφική αγορά είτε αγορά προϊόντος) ανοικτή στον ανταγωνισμό, η διεπιδότηση πρέπει να αποκλείεται. Αυτό προϋποθέτει ότι χρησιμοποιούνται ξεχωριστοί λογαριασμοί, κατανέμονται δαπάνες και έσοδα με τον κατάλληλο τρόπο και η δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται για την υπηρεσία και υπόκειται στο νομικό μονοπώλιο δεν μπορεί να ωφελήσει άλλες δραστηριότητες».

4. Εναλλακτικά και εφόσον δεν πληρούνται τα αναφερόμενα στο προηγούμενο εδάφιο στο σημείο 211 του ιδίου κειμένου αναφέρει ότι: «Υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες ορισμένες υποδομές δεν αντιμετωπίζουν άμεσο ανταγωνισμό από άλλες υποδομές του ίδιου τύπου ή άλλες υποδομές διαφορετικού τύπου που προσφέρουν υπηρεσίες με σημαντικό βαθμό υποκατάστασης, ή άμεσα με τις εν λόγω υπηρεσίες. Η απουσία άμεσου ανταγωνισμού μεταξύ υποδομών είναι πιθανότερη στην περίπτωση υποδομών δικτύου με ευρεία γεωγραφική κάλυψη που αποτελούν φυσικά μονοπώλια, δηλαδή για τις οποίες θα ήταν οικονομικά ασύμφορη η δημιουργία δεύτερης τέτοιας υποδομής. Ομοίως, μπορεί να υπάρχουν τομείς στους οποίους η ιδιωτική χρηματοδότηση για την κατασκευή υποδομών είναι αμελητέα. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο επηρεασμός των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών ή η στρέβλωση του ανταγωνισμού αποκλείεται κανονικά σε σχέση με την κατασκευή υποδομών στις περιπτώσεις όπου ταυτόχρονα

- i) μια υποδομή συνήθως δεν αντιμετωπίζει άμεσο ανταγωνισμό,
- ii) η ιδιωτική χρηματοδότηση είναι αμελητέα στον εν λόγω τομέα και στο οικείο κράτος μέλος και
- iii) η υποδομή δεν είναι σχεδιασμένη να ευνοεί επιλεκτικά μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή κλάδο αλλά παρέχει οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της.»

5. Για να διασφαλιστεί ότι το σύνολο της χρηματοδότησης ενός συγκεκριμένου έργου δεν υπόκειται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο σημείο 212 της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης της Επιτροπής προσδιορίζει ότι: «Προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης ενός συγκεκριμένου έργου να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των υποδομών στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο σημείο 211 δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας της υποδομής. Η διεπιδότηση μπορεί να αποκλειστεί με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες».

6. Προκειμένου τα προτεινόμενα έργα να πληρούν τις ανωτέρω αναφερόμενες προϋποθέσεις του θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικά τα σημεία 188 ή 211 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής για το «νομικό μονοπώλιο» ή το «φυσικό μονοπώλιο» αντίστοιχα, ο δυνητικός δικαιούχος πρέπει να προσκομίσει την υφιστάμενη εθνική νομοθεσία ή τα αντίστοιχα οικονομικά στοιχεία βάσει των οποίων καταδεικνύεται ότι οι κατασκευές/βελτιώσεις/αναβαθμίσεις των εν λόγω υποδομών αποτελούν «νομικό ή φυσικό μονοπώλιο».

7. Για τη διασφάλιση της αποφυγής της διεπιδόησης ή της έμμεσης επιδότησης άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, όπως προσδιορίζεται στο σημείο 212 της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης της Επιτροπής, ο δικαιούχος της προτεινόμενης πράξης που θα ενταχθεί υποχρεούται να τηρεί διακριτούς λογαριασμούς και να προβαίνει σε κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων, ώστε να διασφαλιστεί ότι «η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες». Η εν λόγω απαίτηση κρίνεται σκόπιμο να περιληφθεί με σαφήνεια σε σχετικό Παράρτημα της Πρόσκλησης.

Τα ανωτέρω σημεία 188 ή 211 και 212 του Ν.Ο.Α. πρέπει να ελέγχονται τόσο κατά την αξιολόγηση των προτάσεων και κατά την καταβολή της ενίσχυσης, όσο και κατά την περίοδο απόσβεσης της επένδυσης ή τουλάχιστον κατά την περίοδο ελέγχου των μακροχρονίων υποχρεώσεων του δικαιούχου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 71 του Καν. 1303/2013.

8. Με βάση την ανωτέρω περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων του σχεδίου πρόσκλησης και τα αναφερόμενα στο σημείο 2 της παρούσας, είναι αναγκαίο να γίνουν οι εξής προσθήκες:

Στο Κεφ. 3 «Οικονομικά Στοιχεία Πρόσκλησης», να προστεθεί:

«3.4 Εφαρμογή του κοινοτικού πλαισίου ανταγωνισμού στις πράξεις υποδομών ύδρευσης: Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών υποδομών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδόηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των υποδομών.».

Στο Κεφ. 5 «Οδηγίες Υποβολής Αιτήσεων», να προστεθεί:

Για δράσεις που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης σύμφωνα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01) είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση τα εξής στοιχεία:

- Εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας καταδεικνύεται ότι οι εν λόγω υποδομές αποτελούν «νομικό μονοπώλιο», καθώς έχει ανατεθεί μόνο στον εν λόγω φορέα η αρμοδιότητα κατασκευής των σχετικών έργων. Η προσκόμιση της εθνικής νομοθεσίας πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης περί απουσίας άμεσου ανταγωνισμού για τις συγκεκριμένες υποδομές και περί αμελητέας ιδιωτικής χρηματοδότησης στον τομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών και των πάγιων εγκαταστάσεων αυτών. Όσον αφορά στην προϋπόθεση περί υποδομής που δεν είναι σχεδιασμένη να ευνοεί επιλεκτικά μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή κλάδο αλλά παρέχει οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της, είναι αναγκαίο από τις αιτήσεις χρηματοδότησης και τα συνοδευτικά έγγραφα να διασφαλίζεται ότι τα προς ένταξη έργα εξυπηρετούν μια γεωγραφική περιοχή στο σύνολό της, προκειμένου να παρέχονται οφέλη για το σύνολο της κοινωνίας και την αποτροπή της εύνοιας συγκεκριμένης επιχείρησης ή κλάδου δραστηριότητας (ή εφόσον αυτό δεν είναι εφικτό)
- Στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η χρηματοδότηση της συγκεκριμένης υποδομής υπόκεινται σε «φυσικό μονοπώλιο» όπου ταυτόχρονα πληρούνται τα κατωτέρω:
 - i) Η προς χρηματοδότηση υποδομή δεν αντιμετωπίζει άμεσο ανταγωνισμό,
 - ii) η ιδιωτική χρηματοδότηση είναι αμελητέα στον εν λόγω τομέα για την Ελλάδα
 - iii) η υποδομή δεν είναι σχεδιασμένη να ευνοεί επιλεκτικά μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή κλάδο αλλά παρέχει οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της.»

9. Εν κατακλείδι, εφόσον η συμπλήρωση / βελτίωση / αναβάθμιση της υποδομής υπόκειται σε νομικό ή φυσικό μονοπώλιο και έχει αποκλειστεί ο ανταγωνισμός για την αγορά συμπλήρωση / βελτίωση / αναβάθμιση της υποδομής, ένα πλεονέκτημα που παρέχεται από το κράτος στον φορέα που διενεργεί τις εν λόγω εργασίες στην υποδομή δεν μπορεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και ως εκ τούτου, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση.

10. Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

11. Οι απόψεις της ΕΥΚΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Οργάνωσης,
Διοικητικής & Τεχνικής Υποστήριξης

κ.α.α.
ΓΕΝΝΑΙΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΑ

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ
- Γραφείο Προϊσταμένου ΕΑΣ
- Ε.Υ.Κ.Ε.